

Partutovice

Vydáno dne 23. 09. 2006 (1431 přečtení)

Typ: německý
 Stav: původní, zachovalý
 Kraj: Olomoucký
 Okres: Přerov
 Využití: rodinné muzeum
 Kulturní památka č. 41161/8-506 z r. 1963

2006

2006

2006

Poslední mlynář
František Maršálek

2006

Moučnice

Zdobené čelo moučnice

Mlýnské složení

Na táhlém hřebenu kopce nad Partutovicemi se v dřívější době nacházely tři větrné mlýny. Do současnosti se dochoval už pouze jediný mlýn u č. p. 78, zvaný Maršálkův, u něhož se nachází i stará chalupa. Tento mlýn stojí asi 600 m východně od obce, na trati Grunderb, parcelní číslo 366/2. Mlýn byl umístěn na nejprůzračnějším místě, na jižním konci hřebenu. Odtud je pěkný rozhled směrem východním i jižním na kopce Hostýnských vrchů a Javorníků.

Mlýn postavil Antonín Mocek v roce 1837, použil k tomu součásti ze starších mlýnů což dokládá vyrytý letopočet 1783 na jednom z trámů v mlýnici. Roku 1894 kopl mlýn bývalý krajanek Benedikt Maršálek. Ve mlýně se šrotovalo a zpočátku se mlela i mouka a dělaly kroupy jen do 30. let, protože cesta do Hranic vedla přes velký kopec, na který naložený vůz museli vytáhnout dva páry koní.

Za 2. světové války František Maršálek starší obdržel na svou žádost povolení šrotovat, které také stanovilo podmínky mletí. Bylo vystaveno 1. 7. 1940 Ministerstvem obchodu a platilo pro rok 1940. Povolení nebylo obnoveno a mlýn byl zaplombován, podobně jako většina mlýnů.

Svému účelu přestal mlýn sloužit po 2. světové válce, kdy ve vesnici začaly přibývat šrotovnický, které plně mlýny nahradily. Později byl mlýn občas uváděn do chodu Františkem Maršálkem st.

Poté mlýn převzal Augustin Maršálek, mladší bratr Františka Maršálka. Augustin Maršálek, zvaný Gustýnek, se narodil 10. 5. 1912 (zemřel 4. 8. 1991). Byl považován za posledního mlynáře na tomto větrném mlýně. Po smrti Františka Maršálka 1977 přešel mlýn na jeho dceru Marii Maršálkovou, provdanou Kandlerovou. O mlýn se však od té doby staral Gustýnek.

V roce 1953 provedl ing. Josef Kšíř průzkum Maršálkova větráku. Zhotovil plány příčného řezu mlýnem a podrobný rozpočet nákladů na opravu, v němž uvádí části, které je nutno vyměnit, jejich rozměry a cenu. Celkové náklady vyčíslil na 217.116,- Kčs. V roce 1955 byla ve spolupráci s šikovným mlynářem realizována jen část oprav. Došlo k výměně valu, kde byl zaznamenaná rok opravy. Dochovala se výplatní listina, která zachycuje kolik bylo vyplaceno jednotlivým osobám za práci provedenou na mlýně. Na základě kontroly z roku 1974 bylo zjištěno, že dřevo je značně narušeno, zbývající dvě lopaty téměř zničeny. Byly opraveny 4 křídla. Dne 10. 11. 1993 bylo vyplaceno za ochranný nátěr mlýna 9.100 Kč. Další opravy za 90. tis. Kč byly provedeny v roce 1998.

Půdorys budovy je 5,75 x 5,75m, výška 10,8m. Střecha s polovalbou je pokryta šindelem. Průměr větrného kola je 14,6 m a plocha jednoho křídla je 10,6 m². Čelní stěna s perutěmi je chráněna šindelem. Zastřešená pavlárka se šalandou je vystouplá nad úroveň půdorysu budovy. Zachovalé mlecí zařízení má jedno složení poháněné shora a druhé cévové kolo pohání krupník. Mlýnské kameny mají průměr 1,25 m. Zvláštností tohoto mlýna je nádherně vyžezávané čelo moučnice s iniciálami IHS, srdcem s plameny, po stranách sluncem, měsícem a hvězdami. Zdobená moučnice se v našich větrných mlýnech vyskytuje jen ojedinele.

Maršálkův větrný mlýn je v bezvadném stavu a je to jeden z našich nejhezčích a nejužrovanějších větrných mlýnů. Má pěknou dominantní polohu v krajině a je dokonce provozuschopný. V přilehlém stavení bydlí nynější majitelé, potomci posledního mlynáře a ochotně zpřístupňují větrák každému zájemci o prohlídku.

